

چرا نوبخت بهترین گزینه برای ریاست سازمان برنامه و بودجه است؟

یادداشت

مصطفی شفیعی
تحلیلگر سیاسی

طبق اصل ۱۱۶ قانون اساسی رئیس جمهور مسئولیت امور برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور را مستقیماً بر عهده دارد اما می‌تواند اداره آن را بر عهده فرد دیگری بگذارد. از طرفی بر اساس اصل ۱۷۶ قانون اساسی مسئول برنامه و بودجه دولت باید یکی از اعضای حقوقی شورای عالی امنیت ملی باشد. همچنین اصل ۵۲ قانون اساسی تأکید دارد بودجه سالانه کل کشور به ترتیبی که در قانون مقرر می‌شود از طرف دولت تهیه و برای رسیدگی و تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم شود و هر گونه تغییر در ارقام بودجه نیز تابع قانون خواهد بود.

در وظایف سازمانی، رئیس سازمان برنامه و بودجه مهم‌ترین وظایف محوله شامل راهبری و رصد توسعه کشور، انجام مطالعات و بررسی‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور، انجام مطالعات و بررسی‌های علمی برای بهبود نظام‌های برنامه‌ریزی و بودجه‌ریزی، تهیه و تنظیم راهبردهای توسعه و برنامه‌های کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدت، ارائه پیشنهاد خط‌مشی‌ها و سیاست‌های مربوط به بودجه کل کشور به مراجع ذیربط است.

تهیه و تنظیم بودجه سنواری و ارائه آن به مراجع ذیربط، نظارت مستمر بر اجرای برنامه‌ها و بودجه و پیشرفت دوره‌های سالانه آنها و ارائه گزارش‌های لازم، تهیه و تدوین طرح آمایش سرزمینی، ارزیابی عملکرد مدیران، هدایت و راهبری نظام فنی و اجرایی کشور و تشخیص صلاحیت، رتبه‌بندی و ارزیابی مهندسی مشاور و پیمانکاران در سطح کشور، هماهنگی و راهبری روش‌ها و برنامه‌های آماری در چارچوب نظام آماری کشور، تهیه نقشه و ارائه اطلاعات مکانی کشور از دیگر مواردی است که برای سازمان برنامه و بودجه در نظر گرفته شده است.

با توجه به کارکردهای سازمان برنامه و بودجه که در قالب وظایف سازمانی مورد اشاره قرار گرفت، رئیس سازمان برنامه و بودجه باید از شخصیتی چندوجهی برخوردار باشد تا بتواند امور مالی و بودجه کشور را با موفقیت به سرانجام برساند. از جمله رویکردهایی که رئیس سازمان برنامه و بودجه باید داشته باشد به ۴ مورد آن در ادامه پرداخته می‌شود:

۱- رئیس سازمان برنامه و بودجه باید کاملاً مورد اعتماد از نظر فکری و سیاسی همراه و همسو با رئیس جمهور باشد تا رئیس جمهور بتواند با خاطری آسوده امور برنامه‌ریزی و تصویب بودجه سالانه کشور را به او بسپارد.

۲- فردی که در پست سازمان برنامه و بودجه قرار می‌گیرد بایدستی از دانش بالای اقتصادی برخوردار و به مباحث روز مدیریتی، بودجه‌ریزی و توسعه کشور اشراف داشته باشد. همچنین علاوه بر احاطه علمی بر اقتصاد و مدیریت به صورت عملی نیز تجربه کافی در امر بودجه‌ریزی و برنامه‌ریزی داشته باشد.

۳- فردی که رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور است علاوه بر دانش اقتصادی باید سیاستمداری برجسته باشد تا علاوه بر منطبق کردن سیاست‌های کلی رئیس جمهور با برنامه‌های طرح‌ریزی شده در شورای عالی امنیت ملی نیز با رئیس جمهور همراه باشد و دیدگاه‌های سیاسی و امنیتی دولت به بهترین وجه و با قوت دفاع کند.

۴- شاخصه دیگر آن است که از قدرت ارتباط سیاسی و روابط عمومی بالایی برخوردار باشد تا بتواند از یک سو در تعامل با نمایندگان مجلس شورای اسلامی به بهترین شکل از بودجه تقدیمی دولت و نیز سایر طرح‌ها و لوایح دولت دفاع کند و انتظارات بودجه‌ای را برآورده سازد و دیگر آنکه توقعات و مطالبات دستگاه‌های مختلف و متعدد دولتی و غیر دولتی را که از بودجه سالانه بهره می‌گیرند با کمترین چالش ممکن به تعادل رسانده و تخصیص دهد.

حال اگر مروری بر سوابق و ویژگی‌های سیاسی، اجتماعی، علمی و اخلاقی مجموع کسانی که نام‌شان برای ریاست سازمان برنامه و بودجه مطرح بوده و است داشته باشیم به این نتیجه خواهیم رسید که تنها محمدباقر نوبخت است که از ۴ ویژگی عنوان شده کم و بیش برخوردار است. با توجه به کارنامه و فعالیت‌های صورت گرفته در سوی محدود فعالیت نوبخت به نظر می‌رسد که وی بهترین گزینه برای مدیریت سازمان برنامه و بودجه است. برخلاف آنچه که برخی مخالفان نوبخت عنوان می‌کنند، احاطه علمی و عملی او بر مباحث اقتصادی درخور توجه است. وی مدارک دکتری مدیریت خود را از دانشگاه آزاد اسلامی، دکتری اقتصاد را از دانشگاه پیزرلی اسکاتلند دوره بعد از دکتری را در توسعه اقتصادی از مرکز مطالعات کاربردی کاسین (ژنو، سوئیس) اخذ کرده است و در این مدت نیز با توجه به مدرک تحصیلی‌اش توانسته بحث‌های اقتصادی کشور را بخوبی دنبال کند و کمک‌کننده دولت در تصمیمات مهم اقتصادی باشد.

همانگونه که مطرح شد، فردی که سکندران سازمان مهم و استراتژیک برنامه و بودجه است باید از نظر فکری و سیاسی با رئیس جمهوری قریب‌الذات باشد. در این میان، نوبخت بیشترین و طولانی‌ترین سابقه همکاری را با روحانی دارد که این نشان از قریب‌الذات سیاسی و فکری است. در سال ۶۸، پس از انتخاب روحانی به عنوان دبیر شورای عالی امنیت ملی، نوبخت پس از مدتی به دعوت روحانی به دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی رفت و همکاری خود را با او ادامه داد. از سال ۱۳۸۴ و با شروع دوره جدید فعالیت‌های مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام، نوبخت مجدداً از سوی حسن روحانی به عنوان معاون پژوهش‌های اقتصادی مرکز منصوب شد که این همکاری نیز تا سال ۱۳۹۲ ادامه داشت. از طرفی حسن روحانی به عنوان پدر معنوی و یکی از مهم‌ترین پایه گذاران حزب اعتماد و توسعه شناخته می‌شود که هم‌اکنون نوبخت دبیرکل آن است. با توجه به مسائل عنوان شده به قطعیت می‌توان گفت که محمدباقر نوبخت بهترین گزینه برای تصدیگری پست ریاست سازمان برنامه و بودجه کشور است و هر گونه تبلیغ سیاسی علیه وی نمی‌تواند مانعی بر همکاری درست و دقیق رئیس جمهوری با محمدباقر نوبخت باشد. زمانیکه فردی با توانایی بالا در یک پست قرار می‌گیرد، باید از تجربیات و تخصص آن بهره‌بردار بود. بدین جهت تخریب افرادی که کارنامه کاری درخشانی دارند، نمی‌تواند اثرگذار باشد.

احتمال راه‌اندازی بانک مشترک میان ایران و ترکیه

اخبار

دبیر شورای مشترک بازرگانی ایران و ترکیه از احتمال راه‌اندازی بانک مشترک میان دو کشور خبر داد و اعلام کرد: نقشه راهی برای همکاری‌های اقتصادی دو کشور آغاز شده و دو کشور خواستار توسعه همکاری در زمینه داروهای بیوتکنولوژی و همکاری در مبادلات را می‌بینند. سید جلال ابراهیمی گفت: در مرحله اول برای سرعت بخشی در امر مبادلات تجاری، تشکیل صندوق ضمانت صادرات ایران- ترکیه ضروری است و ایران اخیراً پیشنهاد تشکیل یک بانک مشترک برای توسعه روابط تجاری بین ایران و ترکیه کرده است که البته این پیشنهاد مورد توجه و نیاز است، چرا که می‌تواند گره‌گشای مشکلات تجاری و آسان‌سازی روابط بین دو کشور باشد. / ایسنا

سود سهام عدالت سال ۹۶ دی ماه واریز می‌شود

سید جعفر سبحانی مشاور رئیس سازمان خصوصی‌سازی گفت: پیش‌بینی می‌شود سود سهام عدالت برای سال مالی ۱۳۹۶ که در مجموع حدود پنج هزار میلیارد تومان است، از دی ماه امسال به مرور به حساب مضمولان واریز شود. وی افزود: زمانی می‌توانیم سود مضمولان سهام عدالت را واریز کنیم که مجامع شرکت‌هایی که در سید سهام عدالت قرار دارند، برگزار و سود هر سهم محاسب شود. تاکنون ۳۸۰۰ میلیارد تومان سود سهام عدالت پس از برگزاری مجامع شرکت‌ها مصوب شده و تنها سه یا چهار شرکت باقی‌مانده است. / ایرانا

اقدامات دولت برای جلوگیری از قاچاق سوخت

کارت سوخت احیای می‌شود اما خبری از سهمیه‌بندی نیست

دو خبر بنزینی: «دولت نخستین اقدامی که برای نظارت بیشتر و مقابله با قاچاق مواد سوختی انجام می‌دهد، احیای دوباره کارت سوخت است. با وجود این هم‌اکنون بحث سهمیه‌بندی سوخت مطرح نیست». اولی را رئیس دفتر رئیس جمهوری و دومی را وزیر کشور اعلام کرد. به نظر می‌رسد که در روزهای آتی با توجه به نیاز کشور باید دوباره کارت‌های سوختان را استفاده کنید تا بتوانید سوختگیری کنید. از این هم‌سایه که از شش تا ۹ هزار تومان است، بنزینی که در واقع متعلق به مردم است، روزانه به میزان زیادی قاچاق می‌شود. از طرف دیگر بحث محدودیت‌های واردات و بحث‌های زیست محیطی و وارونگی هوا هم وجود دارد که همه اینها را در کمیته‌ای بررسی می‌کنیم. از این رو نخستین اقدامی که برای نظارت بیشتر و مقابله

نظارت بیشتر بر مصرف سوخت

با قاچاق مواد سوختی انجام می‌دهیم، احیای دوباره کارت سوخت است تا از این طریق بر خودروهایی که از بنزین استفاده می‌کنند، نظارت بیشتری داشته باشیم». همچنین عبدالرضا رحمانی فضلی، وزیر کشور نیز در حاشیه جلسه قاچاق می‌شود. از طرف دیگر بحث محدودیت‌های واردات و بحث‌های زیست محیطی و وارونگی هوا هم وجود دارد که همه اینها را در کمیته‌ای بررسی می‌کنیم. از این رو نخستین اقدامی که برای نظارت بیشتر و مقابله

مبنی بر قاچاق سوخت از ۱۰ تا ۱۵ میلیون لیتر به صورت روزانه ارائه کردند. در استان‌های مرزی بیش از ۶۰۰ هزار کارت هوشمند سوخت در اختیار مردم مناطق مرزی است و قاچاق نیز در آن مناطق انجام می‌شود. یکی از پیشنهادهای این بود که بتوانیم مجدداً کارت‌های هوشمند سوخت را احیا کنیم که این کارت‌ها توسط خود آن افراد و در مناطقی که ساکن هستند استفاده شود تا یکی از روش‌ها برای جلوگیری از قاچاق سوخت باشد. اما

در حال حاضر سهمیه‌بندی سوخت مطرح نیست»
■ قاچاق یک میلیارد لیتر سوخت در فصل تابستان
 رئیس ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز نیز از قاچاق یک میلیارد لیتر سوخت در فصل تابستان خبر داد و گفت: «در سه ماه گذشته بیش از یک میلیارد لیتر سوخت به شکل‌های مختلف قاچاق شده است.»
 «علی‌مؤیدی خرم‌آبادی» در نشست خبری که در حاشیه «نشست

نظارت بیشتر بر مصرف سوخت

«فروش به صورت ۲۰ درصد ریالی و ۸۰ درصد ارزی خواهد بود که تسویه بخش ریالی (بر اساس نرخ تسعیر سنا) به‌صورت نقدی قبل از تحویل محموله و تسویه بخش ارزی به صورت اعتباری، با شرایط عرضه را طراحی و جمع‌بندی نموده است.» بر اساس اعلام شرکت ملی نفت، ایجاد فضایی شفاف و سالم برای استفاده از پتانسیل‌های بخش غیردولتی جهت صادرات نفت‌خام از مزایای اصلی این طرح خواهد بود.
■ ۱۰ درصد پرداخت ریالی، درگام اول
 تاکنون آنچه از سازوکار فروش نفت خام در بورس مطرح شده، این است:

تعداد پرداخت (غیره) نیز بزودی اعلام می‌شود.
■ تصمیم ۳ قوه برای عرضه نفت در بورس
 در روزهای اخیر، بیژن زنگنه، وزیر نفت اعلام کرده بود که سران سه قوه با عرضه نفت خام در بورس موافق هستند و هیأت دولت در حال بررسی روند اجرایی آن است. اکنون شرکت ملی نفت می‌گوید: «با توجه به فراهم شدن زمین‌های قانونی و نهایی‌سازی چارچوب و اصول کلیدی موضوع توسط مراجع ذیصلاح، شرکت ملی نفت ایران با همکاری بورس انرژی ایران و شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، ساز و کار اجرایی و جزئیات شرایط عرضه بانک‌های اعتباری در صورت ریالی معتبر از بانک‌های مورد قبول شرکت ملی نفت ایران، پس از تحویل محموله صورت می‌گیرد. خریدار باید بخش ارزی را ظرف مدت زمان مشخصی بعد از بازگویی، به ترتیب مورد تأیید شرکت ملی نفت که در اطلاعیه عرضه اعلام خواهد شد، واریز و تسویه نماید.

وضعیت رشد در بهار ۹۷	شاخص
نسبت به بهار ۹۶ (درصد)	
۱۰۸	رشد اقتصادی با نفت
۵۰۷	رشد اقتصادی بدون نفت
۹۰۴	تورم (دوازده ماهه منتهی به خرداد ۹۷)
۱۳۰۷	تورم (خرداد ۹۷ نسبت به خرداد ۹۶)
۳۰۴	تقدینگی
-۰۰۵	تولید کارگاه‌های بزرگ صنعتی
۳۹۹۰۴	پروانه بهره‌برداری از واحدهای صنعتی (سرمایه‌گذاری)

اوضاع واحدهای صنعتی چه تغییری داشته است؟

گزارش بانک مرکزی نشان می‌دهد که رشد اقتصادی بهار امسال با نفت ۱۰۸ درصد و بدون نفت ۰۷ درصد بوده است. اما نکته جالب آنجاست که با وجود مشکلات اقتصادی در سه ماهه اول امسال، جواز تأسیس واحدهای صنعتی با بیش از ۱۰۰ نفر نیروی شاغل و میزان سرمایه‌گذاری در آنها به‌طور قابل توجهی بیشتر شده است. در سه ماهه اول سال ۴۰۹۷ هزار و ۲۱۱ جواز برای تأسیس واحدهای صنعتی صادر شده که نسبت به بهار سال گذشته، ۲۷۰۸ درصد رشد داشته است. از سوی دیگر، میزان سرمایه‌گذاری برای تأسیس این واحدها نیز در همین مدت با ۲۰۲۰۲ درصد افزایش ۳۵۵ هزار میلیارد تومان بوده است. اما جالب آن‌که تعداد پروانه بهره‌برداری از واحدهای صنعتی حدود ۵ درصد کاهش داشته و در بهار امسال، ۱۰۳۵ پروانه بوده است. با این حال، میزان سرمایه‌گذاری در این واحدها نزدیک به ۴۰۰ درصد نسبت به سال گذشته رشد داشته و به ۲۵۷ هزار میلیارد تومان رسیده است اما با وجود تمام این تغییرات در نهایت شاخص تولید کارگاه‌های بزرگ صنعتی نسبت به سال گذشته، نیم درصد کمتر شده است.

می‌شود و به ۳۹ هزار و ۳۹۳ میلیارد تومان می‌رسد که آن هم نسبت به خرداد ماه سال گذشته، افزایش ۱۹۰۴ درصدی داشته است. از طرف دیگر سپرده‌های دیداری در دست مردم نیز به شکل قابل توجهی افزایش یافته است. این افزایش به میزان سکه و در بهار امسال، ۴۰ هزار و ۳۹۳ میلیارد تومان رسیده است. این افزایش به میزان سکه و در بهار امسال، ۴۰ هزار و ۳۹۳ میلیارد تومان رسیده است. این افزایش به میزان سکه و در بهار امسال، ۴۰ هزار و ۳۹۳ میلیارد تومان رسیده است.

رخ‌آرز

دلار (سنا)	-----
یورو	-----
پوند	-----
درهم	-----

سکه‌ه‌وطا

سکه تمام	-----
نیم‌سکه	-----
ربع سکه	-----
طلای ۱۸ عیار (گرم)	-----

بازار جهانی

اونس طلا	۱۱۸۷
نفت برنت (بشکه)	۸۴
نفت Wti (بشکه)	۷۴

شاخص بورس

عنوان شاخص	تغییر
کل	۱۶۸ ۱۸۱۰۱۵
۳۰ شرکت بزرگ	۶۶ ۹۵۳۳۵
آزادشمار	۲۴۱ ۱۹۳۸۴۴
بازار اول	۱۰۱ ۱۱۳۶۶۷۴
بازار دوم	۱۴۲۲ ۳۴۶۵۷۲
صنعت	۵۴۵ ۱۶۴۷۰۰

شاخص بورس‌های جهانی

داو جونز (آمریکا)	۲۶۱۶۸
نیکی (ژاپن)	۲۳۳۵۰
فوتسی (انگلیس)	۷۱۷۲
داکس (آلمان)	۱۱۷۷۹
هنگ‌کنگ	۲۶۱۹۳

معافیت مالیاتی ۱۰ ساله برای طرح‌های نیمه‌کاره

سید حمید پور محمدی معاون امور اقتصادی و هماهنگی سازمان برنامه و بودجه کشور گفت: اجرای طرح‌های نیمه تمام توسط بخش خصوصی برای ۱۰ سال از مالیات معاف بوده و حق بیمه کارفرمایان را به حداقل ممکن رسیده است. وی با اشاره به پیشرفت اجرای قانون بودجه در قبال واگذاری طرح‌های عمرانی به بخش‌های غیر دولتی اظهار داشت: قانونگذار به دولت اجازه داده ۴۴۰۰ میلیارد تومان را از اعتبارات عمرانی ملی و ۲۰ درصد اعتبارات عمرانی استان‌ها را صرف یارانه تسهیلات کند. / فارس

بازگشت وضعیت اقتصادی به حالت نرمال

حسین سلاح ورزی نایب رئیس اتاق بازرگانی ایران گفت: به نظر می‌رسد که عرضه و تقاضا در کشور در حال رسیدن به تعادل است و حداکثر تا ماه‌های آینده وضعیت به حالت نرمال برمی‌گردد. وی با اشاره به اینکه در فرآیند تولید، توزیع و تجارت مفهوم انبار، انبارداری و دیوی محصولات در برخی از شرایط مهم است و این موضوعات با احتکار متفاوتند، اظهار کرد: احتکار مفهومی به معنای نگهداری و انبار یک سری کالا و فروش آنها در مقطعی با قیمت بیشتر در جهت منفعت طلبی است. / ایسنا

حذف دلار در تجارت روسیه با اروپا

وزارت مالی روسیه اعلام کرد: احتمالاً با شرکای تجاری اروپایی خود، به استفاده از ارزهای داخلی رو خواهیم آورد و این اقدام بخشی از طرح دلارزدایی از اقتصاد روسیه خواهد بود. ولادیمیر کولچیف، معاون وزیر مالی روسیه، گفت: ما شاهد فرصت مهمی هستیم که می‌تواند در کوتاه‌مدت و میان‌مدت عملی شود و آن انجام پرداخت‌ها به همتایان اروپایی، به وسیله ارزهای ملی است. / مهر

قیمت نفت‌خام رقابت‌نموده که انتظار می‌رود ایجاد چنین فضای رقابتی منجر به کشف قیمت مناسب و شفاف شود.»

ذکر این نکته ضروری است که هر کسی نمی‌تواند خریدار نفت خام باشد، تنها بخش خصوصی توانمند در زمینه پرداخت پول و فروش محموله می‌تواند از این طریق وارد عرصه صادرات نفت خام ایران شود. به نظر می‌رسد این راهکار به افزایش فروش نفت خام ایران در دوران تحریم کمک می‌کند. اما باید نظارتی دقیق انجام شود تا رانت شکل نگیرد. شرکت ملی نفت می‌گوید: «تحویل نفت‌خام به خریداران در محموله‌های حداقل ۵ هزار تنی (معادل حدود ۳۵ هزار بشکه استاندارد) قابل انجام بوده و البته، خریداران می‌توانند با تجمیع قراردادهای خرید، نسبت به برداشت محموله‌های بزرگتر اقدام نمایند. فروش محموله‌ها به صورت مقصد آزاد (بجز سرزمین اشغالی فلسطین) خواهد بود.»

بنابراین بخش خصوصی می‌تواند نفت خام را به هر کشوری بجز فلسطین اشغالی صادر کند.